

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVA GORICA

Oddelek za varstvo rastlin

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Pri hrastu 18, Kromberk, 5000 Nova Gorica, Slovenija

Tel.: (+386) 5 3351222, Fax.: (+386) 5 3351260

e-mail: mojca.rot@go.kgzs.si, www.kmetijskizavod-ng.si

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVA GORICA**

Obnovitveno usposabljanje za prodajalce fitofarmaceutskih sredstev

Bilje; 20. november 2014

Nova zakonodaja s področja fitofarmaceutskih sredstev

Mojca Rot

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Novosti na področju EU zakonodaje

Za uresničitev ciljev EU Tematske strategije o trajnostni uporabi pesticidov (2007) o zmanjševanju tveganj in škodljivih učinkov FFS na zdravje ljudi in okolje, sta Evropski parlament in Svet EU konec leta 2009 sprejela paket nove EU zakonodaje:

- **Uredba (ES) št. 1107/2009** Evropskega Parlamenta in Sveta z dne **21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet** in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS;
- **Direktiva 2009/128/ES** Evropskega Parlamenta in Sveta z dne **21. oktobra 2009 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti za doseganje trajnostne rabe pesticidov**;
- **Direktiva 2009/127/ES** Evropskega Parlamenta in Sveta z dne **21. oktobra 2009 o spremembah Direktive 2006/42/ES glede strojev za nanašanje pesticidov**;
- **Uredba (ES) št. 1185/2009** Evropskega Parlamenta in Sveta z dne **25. novembra 2009 o statističnih podatkih o pesticidih**.

Novosti na področju EU zakonodaje

GLAVNI NAMEN:

- Zagotavljanje zdrave hrane, zdravja ljudi, živali in varovanje okolja.
- Umik najbolj spornih FFS iz uporabe;
- Spodbujanje razvoja okolju prijaznejših metod varstva rastlin;
- Večji nadzor nad uporabo FFS;
- Večji nadzor nad uporabo škropilne tehnike

Novosti na področju EU zakonodaje

Evropska komisija je leta 2009 zaključila revizijo aktivnih snovi. Med 1000 a.s., ki so bile registrirane in na trgu v vsaj 1 državi članici EU pred letom 1993, jih je le 250 **uspešno prestalo ponovno presojo v EU harmoniziranem postopku ocene tveganja**

- 67 % a.s. izločili, ker proizvajalec ni predložil dokumentacije, zaradi nepopolne dokumentacije, umik vloge za presojo s strani proizvajalca,...)
- 70 a.s. (7%) je bilo ocenjenih kot nevarnih za zdravje ljudi, živali in okolje ter zato umaknjenih

Le 250 a.s. uspešno prestalo ponovno presojo v EU harmoniziranem postopku ocene tveganja.

Removed from market
(no dossier submitted,
incomplete dossier or dossier
withdrawn by industry)

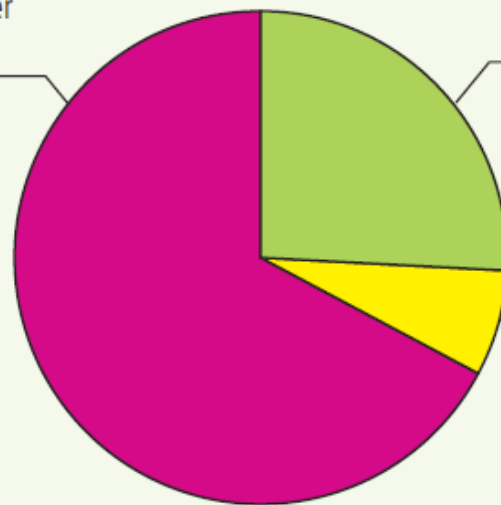
67%

Approved

26%

Not approved
after review

7%

Novosti na področju SLO zakonodaje

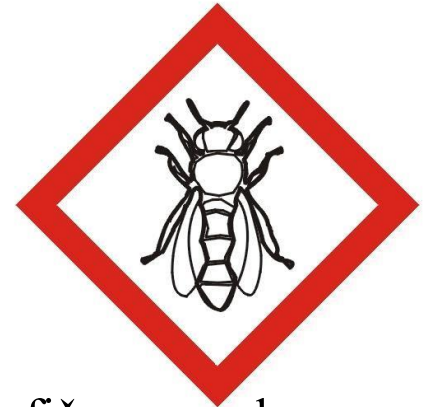

- **Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet, Ur.l. RS, št. 86/2011**

S to uredbo se določajo pristojni organi, obveznosti v zvezi z registracijo in dovoljenji za FFS, označevanje FFS in semena, tretiranega s FFS, pristojbine, nadzor in kazenske določbe za izvajanje.

9. člen (označevanje FFS zaradi varstva čebel)

FFS v prometu morajo biti opremljena z etiketo skupaj z navodilom za uporabo v slovenskem jeziku.

- zaradi varovanja čebel na etiketi FFS zahteva tudi uporaba grafičnega znaka narisane čebele; sestavljen iz čebele črne barve na beli podlagi z rdečo obrobo v obliki kvadrata postavljenega na oglišče. Grafični znak obsega najmanj petnajstino površine etikete, vendar najmanjša površina ne sme biti manjša od 1 cm². Znak se namesti na prvi strani etikete

Novosti na področju SLO zakonodaje

Januarja 2009 je ES skupaj **Global Harmonised System Združenih narodov** z nekaterimi drugimi deželami privzela t. i. o razvrščanju, označevanju in pakiranju (UN-GHS), ki je začel veljati z novo uredbo (Uredba CLP št. 1272/2008/ES) in pri katerem je v ospredju **TVEGANJE**.

NEVARNO

TVEGANO

PRIPRAVEK

MEŠANICA

V prehodnem obdobju do leta 2015 sta v veljavi še oba sistema označevanja za pripravke oz. mešanice.

Prehodno obdobje za snovi se je že izteklo v letu 2012.

Primerjava razvrščanja po Direktivi 1999/45/ES z razvrščanjem po Uredbi CLP št. 1272/2008/ES za akutno oralno strupenost (L. Šarc);

Simbol				Direktiva 1999/45/EU		
Identifikacija nevarnosti	ZELO STRUPENO	STRUPENO	ZDRAVJU ŠKODLJIVO			
Razvrstitev	T⁺	T	Xn			
LD₅₀ (mg/kg)	< 5	5 - 25	25 - 50	50 - 200	200 - 300	300 - 2000
Kategorija	1	2	3	4	Uredba CLP št. 1272/2008	
Piktogram						
Opozorilna beseda	NEVARNO	NEVARNO	NEVARNO	POZOR		
Stavki za nevarnost	H300 Smrtno pri zaužitju		H301 Strupeno pri zaužitju	H302 Zdravju škodljivo pri zaužitju		
Previdnostni stavki	P310 Takoj poiškati zdravniško pomoč		P320 Posebno zdravljenje je nujno	P312 Ob slabem počutju pokličite zdravnika		

Razvrščanje in označevanje po Uredbi CLP št. 1272/2008/ES prinaša:

- nove nevarnostne razrede in kategorije
- nove piktograme
- opozorilni besedi **NEVARNO** oziroma **POZOR**
- stavke o nevarnostih - stavke H (npr. H319 »Povzroča hudo draženje oči«)
- previdnostne stavke - stavke P (npr. P262 »Preprečiti stik z očmi, kožo ali oblačili«)

Global Harmonised System (GHS)

Stari EU SIMBOL

GHS PIKTOGRAM

Označevanje nevarnih kemikalij skladno z Uredbo CLP št. 1272/2008/ES (L. Šarc).

PIKTOGRAMI in OPOZORILNE BESEDE po Uredbi CLP št. 1272					
FIZIKALNE NEVARNOSTI					
	NEVARNO <i>ali</i> POZOR	NEVARNO <i>ali</i> POZOR	NEVARNO <i>ali</i> POZOR	POZOR	POZOR
	NEVARNOSTI ZA ZDRAVJE				
		NEVARNO	NEVARNO <i>ali</i> POZOR	POZOR	NEVARNO
		NEVARNOSTI ZA OKOLJE			
POZOR <i>ali</i> I					

Oznake, na katere moramo biti posebno pozorni pri razporejanju

FFS v skladišču (zgoraj: stari, EU seznam označevanja, spodaj: novi, GHS-sistem)

(vir piktogramov, <http://en.wikipedia.org/wiki/>).

Primer označevanja po Direktivi 1999/45/ES

Razvrstitev	Xi, N; R36/38, 50-53	
Črkovni znak	Xi	N
Simbol		
Zapis o nevarnosti	Dražilno	Okolju nevarno
R stavki (opozorila)	<p>R36/38:Draži oči in kožo.</p> <p>R50/53: Zelo strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.</p>	
S stavki (obvestila)	<p>S1/2: Hraniti zaklenjeno, izven dosega otrok</p> <p>S26: Če pride v oči, takoj izpirati z obilo vode in poiskati zdravniško pomoč.</p> <p>S28:Ob stiku s kožo takoj izprati z obilo ...</p> <p>S29:Ne izprazniti v kanalizacijo.</p> <p>S39:Nositi zaščito za oči/obraz.</p> <p>S60:Snov/pripravek in embalažo odstraniti kot nevarni odpadek.</p> <p>S61 Ne izpuščati/odlagati v okolje.</p> <p>S61:Upoštevati posebna navodila/varnostni list.</p>	

Primer označevanja po Uredbi CLP št. 1272/2008/ES

Razvrstitev	Draženje oči , kategorija 2 H319 Draženje kože, kategorija 2 H315 Nevarnost za vodno okolje, akutno, kategorija 1 H400 Nevarnost za vodno okolje, kronično,kategorija 1 H410
M faktor	M=100
Piktogrami GHS	
Opozorilna beseda	Pozor
Stavek o nevarnosti	H319 Povzroča hudo draženje oči. H315 Povzroča draženje kože. H410 Zelo strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki
Previdnostni stavek – preprečevanje	P280 Nositi zaščitne rokavice/zaščitno obleko/zaščito za oči/zaščito za obraz. P273 Preprečiti sproščanje v okolje
Previdnostni stavek – odziv	P302 + P352 PRI STIKU S KOŽO: umiti z veliko mila in vode. P305 + P351 + P338 PRI STIKU Z OČMI: previdno izpirajte z vodo nekaj minut. Odstranite kontaktne leče, če jih imate in če to lahko storite brez težav. Nadaljujte z izpiranjem. P337 + P313 Če draženje oči ne preneha: poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.
Previdnostni stavek – odstranjevanje	P501:Odstraniti vsebino/posodo... VIR: T. Humar- Jurič T,Urad RS za kemikalije; http://www.tzslo.si/pic/pdf/nezivila/GHS-25-9-09.pdf

Novosti na področju SLO zakonodaje

Direktiva 2009/128/ES

Ukrepi Skupnosti za doseganje trajnostne rabe pesticidov

Direktiva 2009/127/ES

Stroji za nanašanje pesticidov

6.11.2012 OBJAVLJEN NOV

Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-1) Ur.l. 83/2012.

CILJ

Varna uporaba FFS, skrb za zdravje ljudi, živali in okolja

TRAJNOSTNA RABA PESTICIDOV

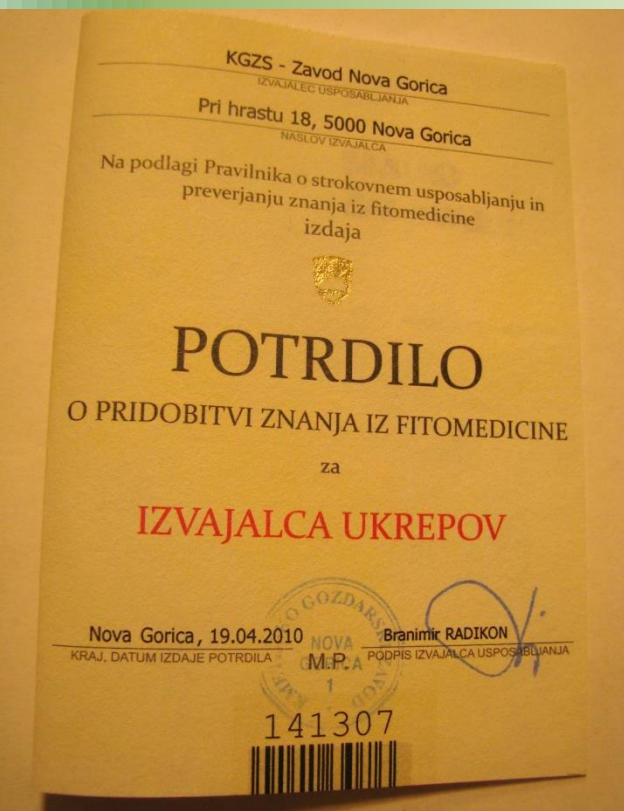
Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-1) Ur.l. 83/2012 vpeljuje ukrepe za uresničitev ciljev EU Tematske strategije o trajnostni uporabi pesticidov (2007) o zmanjšanju tveganj in škodljivih učinkov FFS na zdravje ljudi in okolje

UKREPI ZA URESNIČITEV CILJEV:

- 1. Strokovno usposabljanje**
- 2. Promet in prodaja FFS**
- 3. Obveščanje in osveščanje javnosti**
- 4. Tretiranje iz zraka**
- 5. Varovanje vodnega okolja in pitne vode**
- 6. Zmanjšanje uporabe oziroma tveganj ali prepoved FFS na posebnih območjih**
- 7. Integrirano varstvo rastlin**
- 8. Nacionalni akcijski program (NAP)**

1. Strokovno usposabljanje

Direktiva 128/2009/ES v 5. členu določa, da morajo države članice zagotoviti sistem usposabljanja, ki omogoča, da se osebe, ki uporabljajo FFS v svojih poklicnih dejavnostih - **poklicni uporabniki, distributerji FFS in osebe, ki svetujejo v zvezi z varstvom rastlin** pred škodljivimi organizmi in varno uporabo FFS v okviru strokovnih služb ali komercialnih storitev, lahko strokovno usposobijo za varno uporabo FFS in pridobijo potrdilo o strokovni usposobljenosti.

Novosti na področju zakonodaje v Sloveniji

Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-1) Ur.l. 83/2012:

22. člen

Usposabljanje za ravnanje s FFS

Za ravnanje s FFS se morajo usposablјati poklicni uporabniki, prodajalci FFS in svetovalci za FFS ter druge osebe, ki želijo pridobiti potrdilo o pridobitvi znanj iz fitomedicine.

Pravilnik o usposabljanju o fitofarmacevtskih sredstvih Ur.l. 85/2013

Vrsta usposabljanja	Osnovno (obseg)	Nadaljevalno (obseg)	Veljavnost izkaznice (ZFfS)
Izvajalci ukrepov varstva rastlin (uporabniki FFS)	15 ur	4 ure	5 let
Prodajalci	20 ur	6 ur	3 leta
Svetovalci	35 ur	8 ur	3 leta

Novosti na področju zakonodaje v Sloveniji

Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-1) Ur.l. 83/2012:

NOVO !!

TEČAJI O PRAVILNI IN VARNI UPORABI FFS namenjeni nepoklicnim uporabnikom

VSEBINE :

1. Povzročitelji bolezni na rastlinah, škodljivci in pleveli.
2. Uporaba nekemičnih metod za zatiranje bolezni in škodljivih organizmov.
3. Varo ravnanje in skladiščenje FFS.
4. Odstranjevanje embalaže in ostankov FFS.

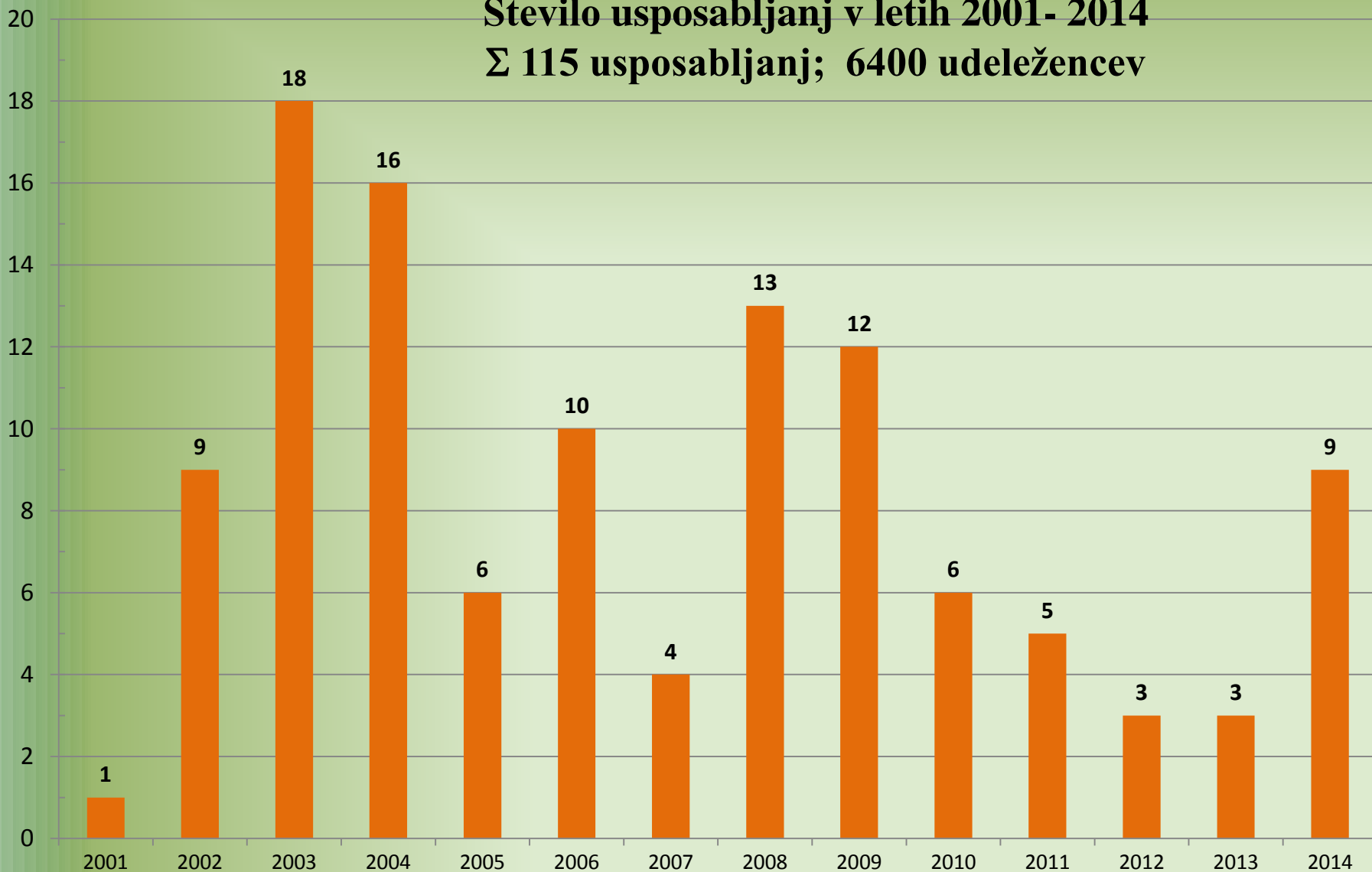
V. USPOSABLJANJE

22. člen

(usposabljanje za ravnanje s FFS)

3) Za usposabljanje za ravnanje s FFS se ne štejejo tečajji o pravilni in varni uporabi FFS, katerih udeležba je prostovoljna in na katerih **ni mogoče pridobiti izkaznice** ter so namenjeni zlasti nepoklicnim uporabnikom.

KGZS Zavod Nova Gorica
Število usposabljanj v letih 2001- 2014
Σ 115 usposabljanj; 6400 udeležencev

2. Promet in prodaja FFS

Direktiva 128/2009/ES v 6. členu določa, da morajo države članice urediti sistem prodaje FFS, v katerem imajo prodajalci, svetovalci in kupci FFS za poklicno uporabo potrdila o dodatnem usposabljanju in **sistem prodaje FFS za profesionalno uporabo in neprofesionalno uporabo**. FFS namenjena za poklicno uporabo lahko kupijo samo poklicni uporabniki s potrdilom, za nepoklicne uporabnike pa so namenjena druga, manj nevarna sredstva v drugačni embalaži, za nakup in uporabo katerih ni treba imeti potrdila o usposabljanju.

Vodenje evidenc: Uredba 1107/2009 določa, da morajo distributerji voditi in hraniti podatke o imenu in količini FFS v prometu.

Novosti na področju zakonodaje v Sloveniji

Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-1) Ur.l. 83/2012:

NOVA POIMENOVANJA:

- **POKLICNI UPORABNIK** pomeni fizično ali pravno osebo, ki uporablja FFS pri opravljanju svoje dejavnosti;
- **NEPOKLICNI UPORABNIK** pomeni fizično ali pravno osebo, ki uporablja FFS, ki so dovoljena za nepoklicno rabo;
- **SVETOVALEC ZA FFS** pomeni fizično osebo, ki pri izvajanju svoje poklicne dejavnosti svetuje v zvezi z varstvom rastlin pred škodljivimi organizmi in varno uporabo FFS

15. člen

(nakup in uporaba FFS)

- FFS, ki so dovoljena za poklicno rabo, lahko v specializiranih prodajalnah FFS kupijo in jih uporabljajo samo osebe, ki imajo izkaznico o opravljenem usposabljanju o ravnanju s FFS iz drugega odstavka 22. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: uporabnik FFS za poklicno rabo).
- Za nakup in uporabo FFS, ki so dovoljena za nepoklicno rabo, ni treba imeti izkaznice.
- **Zaradi preverjanja istovetnosti kupca** FFS za poklicno rabo lahko prodajalec FFS od kupca na vpogled zahteva **uradni identifikacijski dokument**.

Novosti na področju zakonodaje v Sloveniji

Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-1) Ur.l. 83/2012:

10. člen

(promet s FFS na debelo in na drobno)

Prodajalec FFS mora biti v specializirani prodajalni prisoten ves čas prodaje FFS in mora kupcem FFS zagotavljati zlasti ustrezne informacije v zvezi z uporabo FFS in tveganji za zdravje ljudi in okolje ter dajati navodila za obvladovanje teh tveganj in skrbeti za nabavo, skladiščenje in prodajo FFS ter voditi podatke v zvezi s prometom FFS.

Pogoj glede izobrazbe in usposobljenosti:

Prodajalec FFS mora imeti končano najmanj **srednjo poklicno izobrazbo** kmetijske smeri in na podlagi opravljenega usposabljanja o ravnanju s FFS pridobiti izkaznico za prodajalca FFS ali svetovalca FFS iz drugega odstavka 22. člena tega zakona.

Novosti na področju zakonodaje v Sloveniji

Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-1) Ur.l. 83/2012:

10. člen

(promet s FFS na debelo in na drobno)

Svetovalec za FFS mora biti v specializirani prodajalni prisoten določen čas prodaje FFS in kupcem FFS svetovati v zvezi z varstvom rastlin pred škodljivimi organizmi in uporabo FFS (npr. prepoznavati bolezni rastlin in škodljivih organizmov ter predlagati ustrezno uporabo sredstev in metod za varstvo rastlin).

Pogoj glede izobrazbe in usposobljenosti:

Svetovalec za FFS mora imeti končano najmanj **višjo strokovno izobrazbo kmetijstva – rastlinske smeri** in na podlagi opravljenega usposabljanja o ravnanju s FFS pridobiti izkaznico za svetovalca FFS iz drugega odstavka 22. člena tega zakona.

Osebe, ki so ob uveljavitvi tega zakona ODGOVORNE OSEBE za promet s FFS v skladu z drugim odstavkom 5. člena Zakona o fitofarmacevtskih sredstvih (Uradni list RS, št. 35/07 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih), **se štejejo za SVETOVALCE ZA FFS** iz tretjega odstavka 10. člena tega zakona. (55. člen ZFfS)

Novosti na področju zakonodaje v Sloveniji

Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFFS-1) Ur.l. 83/2012:

XII. KAZENSKE DOLOČBE

52. člen

(hujši prekrški)

- (1) Z globo od 15.000 do 32.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
- da v promet ali uporabi FFS ali seme, tretirano s FFS, v nasprotju s prepovedjo oziroma omejitvijo prometa oziroma uporabe iz drugega odstavka 4. člena tega zakona,
  - **nima dovoljenja za opravljanje prometa s FFS na debelo ali na drobno iz 12. člena tega zakona,**
  - uporabi FFS v nasprotju z drugim odstavkom 17. člena tega zakona tako, da s tem povzroči uničenje rastlin ali neposredno nevarnost za življenje ali zdravje živali,
  - **prodaja FFS za poklicno rabo osebam, ki nimajo izkaznice iz drugega odstavka 22. člena tega zakona,**
  - izvaja tretiranje iz zraka v nasprotju z 31. členom tega zakona,
  - uporabi FFS v nasprotju z 32. členom tega zakona,
  - uporabi FFS v nasprotju s 33. členom tega zakona.
- Z globo od 2.500 do 5.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.
  - Z globo od 2.000 do 3.000 eurov se kaznuje tudi posameznik za prekršek iz prvega odstavka tega člena.

3. Obveščanje in osveščanje javnosti

Direktiva 128/2009/ES v 7. členu nalaga državam članicam, da sprejmejo ukrepe za obveščanje širše javnosti ter za spodbujanje in pospeševanje programov za informiranje in osveščanje ter dostopnost točnih in uravnoveženih informacij o FFS širši javnosti, še zlasti o tveganju ter morebitnih akutnih in kroničnih učinkih za zdravje ljudi, neciljne organizme in okolje zaradi njihove uporabe ter o uporabi drugih nekemičnih možnosti. Vzpostaviti je potrebno tudi sisteme za zbiranje informacij o pojavljanju akutne zastrupitve s FFS ter lahko tudi o razvoju kronične zastrupitve v skupinah, ki so redno izpostavljene FFS (npr. kmetje).

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

UPRAVA ZA VARNO HRANO, VETERINARSTVO IN VARSTVO ŽIVILNIN

- Sektor za fitofarmacevtska sredstva

http://www.uvhvvr.gov.si/si/delovna_podrocja/fitofarmacevtska_sredstva

Ministrstvo za zdravje

URAD RS ZA KEMIKALIJE

http://www.uk.gov.si/si/delovna_podrocja/

4. Tretiranje iz zraka

Direktiva 128/2009/ES v 9. členu nalaga državam članicam, da zagotovijo, da je tretiranje FFS iz zraka (nanašanje FFS z zračnimi plovili) **prepovedano**. Direktiva omogoča, da se v izjemnih primerih pod posebnimi, zelo strogimi in zahtevnimi pogoji, dovoli uporaba FFS iz zračnih plovil.

Novosti na področju zakonodaje v Sloveniji
Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-1)
Ur.l. 83/2012:

VII. POSEBNI UKREPI

31. člen

(tretiranje iz zraka)

Tretiranje iz zraka z zračnim plovilom ni dovoljeno.

5. Varovanje vodnega okolja in pitne vode

Direktiva 128/2009/ES v 11. členu nalaga državam članicam izvedbo dodatnih ukrepov za varovanje vodnega okolja in zalog pitne vode pred vplivom FFS, ki morajo biti skladni s predpisi, ki urejajo vode in predpisi, ki urejajo dajanje FFS v promet.

Ti ukrepi vključujejo zlasti:

- dajanje prednosti tistim FFS, ki se ne razvrščajo kot nevarni za vodno okolje;
- uporabo naprav z majhnim zanašanjem škropiva, zlasti v visokih nasadih;
- preprečevanje onesnaženja s FFS izven mesta nanašanja zaradi površinskega odtekanja, drenaže ali zanašanja, z določitvijo zaščitnih pasov za varovanje podzemnih in površinskih voda, kjer se FFS ne smejo uporabljati ali skladiščiti
- zmanjševanje ali prepoved nanašanja FFS ob cestah, železniških progah, zelo prepustnih površinah ali drugih infrastrukturah v bližini površinskih ali podzemnih voda ali vzdolž njih ali na neprepustnih površinah z velikim tveganjem odtekanja v površinske vode ali kanalizacije.

6. Zmanjšanje uporabe oziroma tveganj ali prepoved FFS na posebnih območjih

Direktiva 128/2009/ES v 12. členu nalaga državam članicam, da ob ustreznem upoštevanju potrebnih higienskih zahtev in zahtev javnega zdravja ter biotske raznovrstnosti ali rezultatov ocen tveganj, zagotovijo, da se uporaba FFS na posebnih območjih čim bolj zmanjša ali prepove. Sprejmejo se ustrezni ukrepi za obvladovanje tveganja, predvsem pa se razmisli o uporabi FFS z nizko stopnjo tveganja in ukrepov za biološko zatiranje škodljivih organizmov.

Posebna območja so:

- zavarovana območja v skladu s predpisi, ki urejajo vode (vodovarstvena območja) in predpisi, ki urejajo habitatne tipe in varovanje ptic;
- neposredna bližina območjih javnih parkov in vrtov, športnih, rekreacijskih, šolskih in otroških igrišč, okolica zdravstvenih ustanov;
- nedavno tretirane površine, ki jih uporabljajo kmetijski delavci ali imajo dostop do njih.

Pravilnik o pravilni uporabi FFS (UL RS 71/14)

8. člen

Časovna omejitev dostopa na tretirane površine

- V času trajanja **delovne karence** je treba omejiti dostop ljudem oziroma rejnim živalim na tretirane površine.
- Delovna karencja je navedena na etiki in v navodilu za uporabo
- Če ni navedena - pred dostopom na tretirane površine počakati, da se škropilna brozga na tretiranih rastlinah oziroma tretirani površini posuši

PRIMER delavne karence

Cuprablau Z 35 WP

Vstop delavcev na tretirano površino je dovoljen,
ko se škropilna brozga posuši.

Pravilnik o pravilni uporabi FFS (UL RS 71/14)

12. člen

Uporaba FFS na javnih površinah

(1) Če se z uporabo nekemičnih metod za zatiranje škodljivih organizmov na javnih površinah, razen na otroških in šolskih igriščih, ne da preprečiti nevarnosti, ki jo lahko ti organizmi pomenijo rastlinam, okolju ali zdravju, se lahko uporabi FFS, ki je registrirano za zatiranje teh škodljivih organizmov.

(2) Skrbnik javnih površin, **razen cest in železnic**, mora na krajevno običajen način o nameravanem tretiranju s FFS iz prejšnjega odstavka **obvestiti potencialne uporabnike teh površin najmanj 24 ur pred uporabo FFS**. V obvestilu mora biti navedeno trgovsko ime FFS, mesto, način, datum in predvidena ura tretiranja.

Pravilnik o pravilni uporabi FFS (UL RS 71/14)

12. člen

Uporaba FFS na javnih površinah

3) Javne površine kot so dvorišča, parkirišča, parki in podobno, razen cest in železnic, se morajo pred tretiranjem zagraditi s trakom ali premično ograjo, ki preprečuje dostop ljudem. Na mestih, kjer običajno vstopajo ljudje, **je treba na trak ali ograjo obesiti napis, ali ob traku ali ograji postaviti tablo z besedilom: 'Ne vstopaj! Tretirano s fitofarmaceutskimi sredstvi.'** Napisi in trak ali ograja morajo biti nameščeni do poteka delovne karence. Če delovna karenca na etiketi in v navodilu za uporabo tega FFS ni navedena, mora biti tretirano območje zavarovano najmanj 12 ur od končanega tretiranja.

(4) Skrbnik javnih površin mora opraviti tretiranje s FFS iz prvega odstavka tega člena v **suhem brezvetrnem vremenu v času po sončnem zahodu.**

7. Integrirano varstvo rastlin

Direktiva 128/2009/ES v 14. členu nalaga državam članicam, da sprejmejo vse potrebne ukrepe za spodbujanje varstva rastlin pred škodljivimi organizmi z nizko uporabo FFS, ki zajema **INTEGRIRANO VARSTVO RASTLIN** pred škodljivimi organizmi in **EKOLOŠKO KMETOVANJE**.

Države članice tudi vzpostavijo sistem za izvajanje integriranega varstva pred škodljivimi organizmi oziroma podpirajo vzpostavitev takega sistema, ki bo zagotavljal poklicnim uporabnikom ustrezne informacije, opremo za spremljanje pojava škodljivih organizmov ter svetovanje za integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi. Hkrati nalaga tudi obveznost poklicnim uporabnikom po obveznem upoštevanju splošnih načel o integriranem varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi, ki jih določa Direktiva 128/2009/ES.

Organizacije, ki zastopajo pridelovalce, lahko pripravijo **specifične smernice za integrirano varstvo rastlin** pred škodljivimi organizmi za posamezne vrste pridelkov ali sektorjev. Te smernice **se uporabljajo prostovoljno**.

[Pravilnik o integriranem varstvu rastlin](#) pred škodljivimi organizmi (Uradnil list RS, št. 43/14)

Pravilnik o integriranem varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi (UL RS 43/14); 28.06.2014

- Integrirano varstvo – upoštevanje vseh razpoložljivih metod varstva
- Uporabniki FFS za poklicno rabo – **vsi, ne glede ali gre za opravljanje dejavnosti ali ne!**

INTEGRIRANO VARSTVO RASTLIN

Temelji na tradicionalnih metodah varstva rastlin , ki so se razvile prek opazovanja in preizkušanja ter se prenašale iz roda v rod, hkrati pa vključuje nova spoznanja v znanosti in sodobne tehnike.

1. Preventivni ukrepi
2. Spremljanje škodljivih organizmov (monitoring)
3. Upoštevanje pragov škodljivosti
4. Raba nekemičnih metod varstva rastlin
5. Ciljna raba FFS
6. Zmanjšanje rabe FFS na najnujnejši obseg
7. Antirezistentna strategija
8. Opazovanje, spremljanje, evidentiranje in preverjanje

Pravilnik o integriranem varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi (UL RS 43/14);

SPLOŠNA NAČELA

- Uporabniki FFS za poklicno rabo za izvajanje integriranega varstva rastlin (IVR) pred škodljivimi organizmi (ŠO) uporabljajo način varstva z optimalno kombinacijo preventivnih ukrepov, metod varstva z nizkim tveganjem in FFS za poklicno rabo
- Redno pregledovanje posevkov in nasadov, opazovanje pojava ŠO, izbira najprimernejše metode varstva rastlin
- Upoštevati informacije o pragu škodljivosti, primernem času uporabe FFS, uporabi FFS, ki so specifična in imajo najmanj nezaželenih učinkov na zdravje ljudi, neciljne organizme in okolje
- Uporaba metod varstva z nizkim tveganjem
- IVR na vseh obdelovalnih površinah – v lasti, zakupu, najemu

Pravilnik o integriranem varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi (UL RS 43/14);

METODE VARSTVA Z NIZKIM TVEGANJEM

- Mehansko zatiranje plevela
- Mehansko odstranjevanje okuženih rastlin, delov rastlin in škodljivih organizmov
- Uporaba FFS z nizkim tveganjem – na podlagi MO, feromonov, rastlinskih izvlečkov
- Uporaba koristnih organizmov
- Uporaba sredstev za krepitev in nego rastlin in pripravkov, ki so dovoljeni v ekološkem kmetovanju

Pravilnik o integriranem varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi (UL RS 43/14) - VODENJE PODATKOV

PRILOGA 1: Podatki o uporabi FFS v kmetijski pridelavi

KMG-MID: _____ GERK_PID, če GERK-a ni, se vpiše parcelna št. in k.o.: _____

Zaščiten prostor (označiti):

Pridelava na prostem:

Izvajalec tretiranja: _____

Imetnik rastlin, rastlinskih proizvodov ali tretiranih površin: _____

Datum sprava pridelka (po kulturah, če jih je več): _____

Zap. Št. ukrepa	Čas izvedenega ukrepa ali tretiranja		Kultura	Površina (ha)	Polno trgovsko ime sredstva / metoda z nizkim tveganjem	Uporabljen odmerek FFS v kg/ha ali l/ha	Uspešnost tretiranja / Vpliv izvedenega ukrepa na stanje rastlin	Opombe
	Datum	Ura						
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Prostor za opombe uporabnika, izvajalca tretiranja:
(uspešnost tretiranja, pojav odpornosti, druga opažanja, opombe)

---

8. Nacionalni akcijski program

Direktiva 128/2009/ES v 14. členu nalaga državam članicam, da sprejmejo nacionalne akcijske programe (NAP) za določanje ciljev, ukrepov in časovnih razporedov za zmanjšanje tveganj in vplivov uporabe FFS na zdravje ljudi in okolje ter za spodbujanje razvoja in uvedbe integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi in alternativnih pristopov ali tehnik, da bi se zmanjšala odvisnost od uporabe FFS.

Nacionalni akcijski program (NAP) vsebuje:

- cilje
- ukrepe
- kazalniki
- roke

ZA DOSEGANJE TRAJNOSTNE RABE FFS

http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/zakonodaja/fitofarmaceutska_sredstva/nap_fitofarmaceutska_sredstva_2012_2022.pdf

Novosti na področju zakonodaje v Sloveniji

Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-1) Ur.l. 83/2012:

- Nacionalni akcijski program (NAP) za doseganje trajnostne rabe FFS (cilji, ukrepi, kazalniki in roki za doseganje trajnostne rabe FFS);
- Obvezno integrirano varstvo rastlin pred ŠO;
- Izobraževanje uporabnikov, svetovalcev in prodajalcev;
- Obveznost osveščanja javnosti /zbiranje podatkov o zastrupitvah;
- Ravnanje s FFS, skladiščenje in rokovanje z embalažo in ostanki;
- Posebni ukrepi za varovanje voda;
- Uporaba in testiranje in naprave za nanašanje FFS
- Prepoved uporabe zračnih plovil za tretiranje s FFS
- Vzpodbujanje manjše uporabe FFS na nekmetijskih in javnih površinah;
- Določitev kazalnikov tveganja in poročanje.

Novosti na področju zakonodaje v Sloveniji

Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-1) Ur.l. 83/2012:

27. člen

(naprave za nanašanje FFS)

Za nanašanje FFS se smejo uporabljati le naprave, ki so na podlagi opravljenega pregleda pridobile potrdilo o pravilnem delovanju naprave in znak o rednem pregledu v skladu s tem zakonom

28. člen

(pregledi naprav)

Lastniki naprav morajo zaradi varnosti in zaščite zdravja ljudi in okolja zagotoviti, da so naprave, ki jih uporabljajo, redno pregledane v skladu s tem členom.

Naprave morajo biti na predpisan način redno pregledane **VSAKE TRI LETA**, razen novih naprav, ki se prvič pregledajo v petih letih od datuma nakupa.

Novosti na področju zakonodaje v Sloveniji

Uredba ES - št. 1185/2009 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne **25. novembra 2009** o statističnih podatkih o pesticidih; neposredno – brez nacionalnih usklajevanj;

- vključuje

- Povezave v vseh treh aktih;
- Obveze držav članic /prodaja /uporaba;
- Kazalce za doseganje ciljev iz NAP;
- Večji nadzor nad prodajo in uporabo FFS.

Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je od 1. jan. 2013 osrednji slovenski organ za varstvo rastlin in fitofarmacevtska sredstva:

- za upravne zadeve in pripravo predpisov;
- za izvajanje upravnih nalog s področja varstva rastlin in fitofarmacevtskih sredstev;
- za koordiniranje dela pri usklajevanju področja varstva rastlin in fitofarmacevtskih sredstev z evropskim;
- za pripravljane programov nacionalne strategije na področju;
- in oblikovanje novih sistemskih rešitev.

The screenshot shows the homepage of the Slovenian Food Safety, Veterinary and Plant Protection Administration. The header includes the coat of arms of Slovenia, the text 'REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE' and 'UPRAVA RS ZA VARNO HRANO, VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN'. There is a language selector set to 'English', a dropdown menu for 'Državne ustanove', and links for 'RSS' and 'Natisni'. A search bar is also present.

Navigation menu items: DELOVNA PODROČJA, OBJAVE ZA JAVNOST, REGISTRI, OBRAZCI IN SPLETNE APLIKACIJE, MEDIJSKO SREDIŠČE, ZAKONODAJA IN DOKUMENTI, O UVHVVR

URL: WWW.UVHVVR.GOV.SI

AKTUALNO

MOJA ŽIVAL, MOJA ODGOVORNOST

Ne nabavljajte si živali, če ne morete skrbeti zanje!

Leta 1931 so na kongresu ekologov v Firencah določili, da bo 4. oktober svetovni dan živali. Sporočilo UVHVVR ob svetovnem dnevu živali si lahko preberete na tej [povezavi](#).

NOVICE

18. 11. 2013
[18. november - evropski dan antibiotikov](#)

11. 11. 2013
[Na Nizozemskem odkrili steklino pri dveh psičkih iz bolgarskega zavetišča](#)

11. 10. 2013
[Obisk delegacije Ministrstva za kmetištvo](#)

WWW.UVHVVR.GOV.SI